



Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Oszályozás

Tárgy

362.54

Hely

Idő

"1917"

Személy

Helyszám

Szerző: ~

Cím: *Életrajzok.*Forrás: *Népszava.*

Bp.

1917. II. 27.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Életrajzok.

A mélységből.

Csak vázlatokat akarok adni. Néhány eset-vonást a mélységből, hevenyészett képet életrajzokról.

Az egyik népkönyvében kerestem a modelljeimet. Dél volt, ebédosztás ideje. Férfi, asszony egymás mellett szoronganak a zöld asztalok körül. Csupa idegen és csupa ismerős. Csalódottak és kifáradtak. Mindig találkoznak és mégis idegenek. Idegenek és mégis közelállók. Az élet hajótöröttjei. Az élet száműzöttjei.

Ismerkedjünk.

Öreg anyóka. Nyolcvannégy éves. Hevesme-gyéből való. A 48-as forradalom szétszaggatta az ő otthonát is. Előbb Egerben, majd Pes-ten cselédeskedett. Itt megismerkedett az öt-venes években egy fiatalemberrel, akivel 35 évig együtt élt. Szolgaféle volt valamelyik grófi házában. Amikor férje 1894-ben meghalt, ő kofa lett. Múzeum-köruti filiszeres kirakata alatt árulta a gyümölcsöt vagy 12 évig. Az-tán fölépítették a vásárcsarnokot, őt meg el-kergették a helyéről. Akkor beállt takarító-nőnek a Fiume-kávéházba, itt szerelte a kül-önszobákat és a klozettet, kapott ezért a fő-pincértől hetenként kemény két koronát, meg itt-ott pár fillért. De igen-igen megöre-gedvén, a szulást nem bírta, koldusbotra szorult. És azóta koldul, hol itt, hol amott. Eppen számolgatta koldusfilléereit. Egy ideig a menházban lakott, a férgek azonban igen megkinorták, most 3 koronát fizet hetenként fél ágyért. Rokonsága nincsen. Gyermekei sem voltak. Senkije nincsen.

— Csak a jó isten — mondja és sir.

Péterváraden született 1837-ben. Apja ka-tonai karmester volt. Három hónapos korá-ban elvesztette az apját, ekkor a nagyanyjá-hoz került. Az nevelte 17 éves koráig, ami-kor feleségül vette egy zenészmester, aki-vel 15 évig élt. A tüdővész megfosztotta az urától, ismét férjhez ment, ez az ura cipész volt, egy ideig jólment dolguk, üzletük volt, de tönkrementek, férje — utkarparó lett, 25 évig kaparta az utat valahol Budán, aztán belebolondult szegény és hét éve, hogy meg-halt az örültek házában. A háboru előtt 40 koronát kapott a férje után hávonként, a há-boru óta azonban csak 20 koronát kap, nyil-ván, most most könnyebb az élet. Senkije

nincsen. Koldulásból tengődik, a menhelyen lakott, a férgek azonban elüldözték, a la-kásért most többet fizet havonta, mint amennyi segítséget kap. A hiányzó részt összekoldulja a templom előtt. Az ő számára is — mondja — csak a jó isten maradt meg.

Még fiatal asszony, 37 éves, de gyámolta-lan, beteges teremtés. Özvegy, férje zenész volt. Négy gyermeke van, a legfiatalabb 6, a legidősebb 16 esztendő. A 12 éves 2 évig, a 14 éves 4 évig, a 16 éves tán 3 évig járt iskolába. A legkisebb most járna, ha járna. Napszámba mennék a gyerekek, de hol dol-goznak, hol nem. Ő nem tud rendszeresen dolgozni, mert beteg. Amint beszélgetünk, erős köhögési roham fogja el. Kvártélyon van, négy koronát fizet hetenként, ő a legki-sebb gyerekekkel a földön hál, a két legidősebb egy ágyban és a 12 esztendő egy koffer tete-jén fekszenek. Butora nincsen. A népköny-hából hordja az ebédet, de csak két porciót — ötödmagával. A négy gyerek közül egy fiú és három leány. És még sokan vannak abban a szobában, ahol ők is „laknak“.

Férfi: Bécsben született 1851-ben. Apja jómódu kereskedő volt, de szülei rosszul él-tek és elváltak. Az apja nagyon szerette az asszonyokat, sokkal jobban, mint őt, mert 13 éves korában magára hagyta. Ekkor el-ment borfiúnak. Ötven évig pincéreskedett. Tízennégy évig a „Pilvax“-kávéházban dol-gozott. A lábai azonban lassankint fölmond-ták a szolgálatot, kikopott a pincérségből, próbálkozott ezzel-azzal, sehogy sem ment már a munka, a lábai reszketősek, a ruhája is, igen, „a ruhája“ is rongyos, senkinek sem kell már a reszketős lábu öreg pincér, még a kórháznak sem, onnan is kidobják, régi ismerőseitől kap egy-egy koronát, itt „ebé-del“ és a menhelyen „alszik“. Rokonsága nincsen. Miközben pedig mindezt elsutogta, mohón nyelte a krumplifőzeléket és a végén ragyogóra nyalta a kanalat is.

A könyvszekrény mellett, csöndesen elhu-zódva áll az 55 éves hajadon. Kérdem: ass-zony, özvegy asszony?

— Még nem vagyok asszony — hangzik a felelet.

Egy éves korában az apja, kilenc éves ko-rában az anyja halt meg. Apjáról nem tud semmit. Az anyja halálával cselédsorsra ju-tott, azóta is hol cseléd, hol napszámos. Most a vásárcsarnokban dolgozik, alkalmi munká-kat végez. A menhelyen lakik és itt kosztol. Nincsen senkije. Az anyja halálával megsza-kadt minden rokoni kötelék. Kérdem tőle, hogy van-e sok fereg a menhelyen.

A vállát vonogatja: „Nem tudom“.

És a fejekendőjén, meg a ruháján egymást hajszolják a férgek.

Prófétaszakállu, sebeslábu, bottal járó, ősz ember áll elém és mondja, hogy ő műasztalos volt. Ötvennyolc éves, de két év óta nem dolgozik, mert a lába sebes. Azt is mondja, hogy 25 évig tagja volt a szakegyletnek. Koldulásból tengeti ő is az életét. Se asszonya, se gyereke, senkije nincsen. A menhelyen lakik. Azt hitte szegény feje, hogy segélyosztás céljából jegyzem föl a neveket, azért furakodott a közelembé és mutogatta egyre sebzett lábát.

*

Az egyik sarokban türelmetlenül várakozik reám egy hetven év körül levő néni. Elmondja, hogy az apja földmivelő volt, házacskájuk, földjük is volt, de korán árvaságra jutott, fölkerült Pestre cselédnek. Férjhez ment, az ura géplakatos volt, nem maradt utána csak egy kis lány. Azóta az is férjhez ment, de olyan nagy a szegénységük, hogy elfeledtette vele az anyját. Házakba jár, fölmossa a lépcsőket, megsurolja a klozeteket és kap ezért 40—50—60 krajcárokat. Ide jár ebédre és a menhelyen lakik. De ezt az utóbbit szemlátomást röstelli. A szegénység megölte számára a leánya szívét, más rokonsága nincsen.

*

Az üstök kiürültek és lassanként elvonnak a vendégek. Egyik-másik fájón és busan tekint reám, szinte szemrehányóan is, hogy őt-meg sem kérdeztem, pedig neki is volna mondani valója. És sokan úgy jöttek, úgy mentek és úgy ettek, hogy se jobbra, se balra nem tévedt a pillantásuk. Ezeknek nyilván már mondani valójuk sem volt. Ezek bizonyára letettek már a jó isten barátságáról is, mert rájöttek, hogy az isten is szívesebben barátkozik a gazdagokkal, semmint a szegényekkel.